

OPGANG

Auto-dafé door Jan H. Eekhout

WIE het eerst in het Sinte Bastiaanstraatje had de zware betichting op meneerke 'tServaes geuit? Geen die zulks konden kost. Maar de lange tanige Zanne Devriendt, wier spitsige tong allerwege, zelfs tot op het Begijnhof, geducht wierd, scheen blijklijk deze eer voor heur te willen opeischen.

— 'k Hebbe ik het immer geweten!, ratelde ze tegen haar geburinnen Frazie Decoster en Valle Martens, die evenals zij de huurderessen waren van meneerke 'tServaes, — Hij goëleeft van duivelsgoud, hij is een tooveraar gelijk z' in oude eeuwen in 't openlijk verkoold wierden op den mutsaard... àlle geuzen houden minninge met d'helle, en dien dikken boek, waaruit g'hem op bijkans alle stonden spellen ziet, schaamteloos voor zijn venster, daar leert hij de zwarte spreukzeggingen uit, welke krankte veroorzaken en alderlei andere rampen!... Ze moesten hem in 't gevang steken voor al zijn levensdagen, tot de satan hem opvordert voor 't helsche vier..... Twee kindsterften in één weke...' 't Kost niet anders of er moest vuiligheid achter huizen!... En thans uw Rosalieke, Frazie, 't is schrikkelijk! Mensch, zou het mijne jongens overkomen, 'k haalde dien geus uit zijn kot met mijne nagels...!

'k Hebbe het immer geweten! ratelde ze....

Zanne hijgde naar adem van 't danig zeere klappen; heur oogen brandden en 't bloed was naar heur hoofd gestegen. Frazie had alsaan op het punt gestaan Zanne te onderbreken... Tooverijel, betoogde Zanne. Frazie had den docteur naar de waarschijnlijkheid hiervan gevraagd. De docteur had gelachen en verluid dat iets diergelijks niet bestond op de wereld van vandaag. Wel had hij moeten betuigen dat de ziekte zeer vreemd-aardig was van karakter en hem onbekend — doch tooverije te pas brengen, dit was eene allerzotste uitzinnigheid.

Zoo was Frazie in weifeling gerocht. Ze miek gebruik van Zanne heur buiten adem zijn:

— De docteur belacht het gedacht van tooverije, Zanne, zoo entwat bestaat niet, zegt hij...

— Bestàat niet, bestàat niet... smaalde Zanne gebarend, — hij peist dat hij alleen de wijsheid in pacht heeft, voorzeker!... Bestàat niet, bestàat niet...! Ge hebt zelve mij verteld, hoe hij geenen weg weet met die ziekte, dat hij den grond ervan niet kent... Wil ik u eens wat zeggen?: die kindekes zijn dood aan de vliegende koortse! De vliegende koortse wordt bewerkt van het kwade oog en de kwade hand... van meneerke 't Servaes met zijnen kreupelpoot en van niemand anders niet!... Ik zou u dingen kunnen vermelden, Frazie Decoster! Ge hadt mijne moeder zaalger eens moeten hooren... Bestàat niet, bestàat niet... De vliegende koortse..., wat gij Valle?

Ze zweeg.

Allen zwegten.

Valle Martens knikte instemmend, eerst naar Zanne, dan naar Frazie: Frazie diende toch klaar te schouwen dat Zanne de waarheid wist!

— God de Heer..., zuchtte Frazie hulpeloos.

— Ja-ja, mensch, zegde Zanne, — dat smerig geuzevolk! En zij vervolgde in plotselinge meewarigheid: — Hoe bevindt Rosalieke heur nu, Frazie? Nog geen beternis te bespeuren?

— Redelijk, antwoordde Frazie, — de koortse is nog wel niet geweken, maar de docteur verhoopt dat hij haar genezen zal.

— Gelukkig voor u, mensch, zegde Zanne op mistrouwenden toon, —... maar die docteur... twee sterften... Weet-te wat ik geloof?: meneerke 'tServaes drijft 'lijk een donker spel met Rosalieke... hij heeft er zijn geneucht aan haar lange te doen lijden... Zie, Frazie, oprecht gesproken had ik er in d'aanvang geen erg in dat hij zijne streken aan 't bedrijven was... die eerste sterften gebeurden heel aan 't andere ende van 't straatje, nie'waar? Maar toen Rosalieke bevangen wierd... Valle, gij zijt er bij geweest als men mij zegde, dat die twee kindekes suikerbollekes aanveerd hebben van meneerke 'tServaes, ja of nee?

Valle bevestigde.

— Awel, vervolgde Zanne, — daarmee is 't gekomen: de kwade hand, mensch! Een dag na d'aanname van die bollekes wierden de kindekes te bedde geworpen... Bepeist dat een keer!...

— Ja-maar, verweerde Frazie heur nog, terwijl heftige angst in heur oogen zichtbaar wierd, — järenlang heeft meneerke 'tServaes de kindren uit 't straatje op bollekes getraceerd en geen één is er toen ziek van geworden...

— Truc, al duivelstruc, Frazie, wat ik u zeg! Eerst d'inpalming, geleidelijk aan... Dan, als niemand verdacht meer kost opperen volgens hem, het spel met de vliegende koortsel... En eenigszins onzeker voegde zij er aan toe: — Wij drieën wonen in zijne huizekes, hee... en tegen een magere huur... Ook dit is truc van hem, zandstrooiing in onz' oogen...

— Ge denkt dat hij Rosalieke dood zal doen gaan, Zanne? Wanhoop sidderde in Frazie heur stemklank en zij krampte heur greep om Zanne's pezigen arm.

— Ja, antwoordde Zanne overtuigend,

— hij is een geus, een tooveraar... geen docteur kan hier baten..... wij moeten zelve op raad zinnen... Wacht, wellicht dat ik...! Laat ons efkes bij u binnengaan en vraag Rosalieke seffens dat van die bollekes...

— God-de-Heer!, fluisterde Frazie, — Ja-ja, Zanne, kom, en Valle eveneens... Als gij Rosalieke redden kunt, Zanne...! Zij rukte Zanne nerveus 't gangske in en Zanne wenkte Valle geheimzinnig mee.

* * *

Meneerke 'tServaes stamde van rijke kom-af. Zijn kindstijd speelde hij in de grootste en deftigste patriciërswoonst op den Burcht, in het huis waar, in 't ver verleden, koningen en koninginnen aan 't welkomstbanket hadden aangezeten, heffend de slanke roomers vol robijnen wijn.

... die twee kindekes hebben suikerbollekes aanveerd van meneerke 't Servaes

OPGANG

In zijn jeugd had meneerke 'tSeraes menigwerf de zinderende klinking van kristallijn, en 't hel, roekeloos lachgerucht van edele dames vermengd met den dieperen lach van edele heeren vermeend te hooren. Het was wanneer hij des nachts rechtop luisterde naar de vreemdige stilte ringsom hem.

Men verhaalde ook dat het 'tSeraesen waren, die het huis op den Burcht gebouwd hadden en dat zij feitelijk bij den ridderdom dienden te worden gerekend. Meneerke 'tSeraes was daar fel van verzekerd alhoewel tusschen de oudste vergeelde familiepapieren nooit een adelsbrief ooit gevonden wierd... De vader van meneerke 'tSeraes had een kolenhandel bestierd. Ge moogt hierbij niet klein denken: Joris 'tSeraes, de vader van meneerke 'tSeraes uit het Sinte Bastiaanstraatje, kost zich op de faam beroemen verreeit de voor-naamste kolenkoopman uit gansch West-Vlaanderen te zijn! Spijtig dat Joris 'tSeraes nevens zijn handel nog op de beurs in Brussel speculeerde, want hij speculeerde slecht. Joris 'tSeraes verspeculeerde de deftige woonst op den lommerijken burcht, verspeculeerde acht tienden van zijne have en rocht alzoo op 't onverhoedsch radicaal over den kop. Zijn zoon, meneerke 'tSeraes van thans, telde alsdan op zijn zestiende jaar. Hij moest van de rijkemansschool af en zij verhuisden naar 't Memlinckplein, alwaar nog eenige geur van voormalige deftigheid placht te hangen, bij deemstering...

Joris 'tSeraes begost zijnen ouden handel weder van onderafaan. Maar het wilde niet meer gelijk hij het wilde. Toen wierd hij vroom, niet in schijn, doch in 't wezenlijke. Hij sloeg geen Zondaagschen kerkgang over. Zijn vrouw was altijd vol godsvrucht geweest en zij leerde Joris 'tSeraes gedurig aan de hand van d'Evangelien, dat eerdich bezit per slot van onweerde mochte heeten dewijl zulks niemendal te maken had met eens menschen ziel.

Joris 'tSeraes begreep haar.

Drie jaren nadien stierf hij, glimlachend.

Zijn zoon zette de kolenzaak voort. Hij beschikte niet over blinkende commercie-talenten. Maar hij redderde 't. Kort voor zijn moeder verscheidde stortte hij van den pakhuiszolder. Hij hield een hinkend been over van dien val.

Moeder stierf evenzoo glimlachend als Joris 'tSeraes.

Meneerke 'tSeraes was toen drie-en-dertig.

Twee jaar later trouwde hij met een arm meiske uit de Reye, dat hij toevallig kennen leerde op een regenachtigen kerkgang: hij bood haar zijn regenscherm. Na 't derde jaar van getrouwd te zijn bekwamen zij een kindje: Peterke. De moeder sukkelde en stierf omtrent vier maanden naderhand. Zij droeg om heuren mageren mond den wonderen monnellach der 'tSeraesen.

Meneerke 'tSeraes herhuwde niet, spijs 't aandringen zijner schaarsche vrienden. Hij nam een huishoudster, Floore Hulstinck, die verstand van kinderen had. Op den dag van zijn vijfde jaar stierf Peterke aan de pokken.

Meneerke 'tSeraes berustte gelijk hij immer berust had.

Hij bad, en biddend dacht hij hoe Ons-Heer Jezus gezegd heeft: „Laat af van de kinderkens ende vermindert haer niet tot mij te komen: want der sulcken is het Koninckrijk der hemelen.”

De jaren gingen. Bij schokjes spaarde meneerke 'tSeraes een geestig sommeke bij malkaar. Op een dag constateerde hij een oud manneke te zijn geworden, stram in leën en rugge. Hij las in de gazet, dat in 't Sinte Bastiaanstraatje vier huizingskes koopelijk stonden. Hij ging er eens naar zien, en kocht ze. Drie ervan bleven in verhuring aan Zanne Devriendt, Frazie Decoster en Valle Martens, met verlaagde huur: vanwege de menschelijkheid, kondigde hij zijne huurderessen.

Het vierde huizeke, dat op den hoek met zijn uitzicht op de groene vesten, wierd door hem-zelve betrokken, nadat hij de toenmalige bewoners schâloos gesteld had voor de schielijke uittrekking.

— Ik ga zooveel als doenlijk mijne huishouding zelve behandelen, verwittigde

OPGANG

hij zijn huishoudster, — komt gij, Floore, voortaan drie maal 's wekelijks tot den noen bij me. Ik pleeg het alzoo, Floorke, sprak hij ter verontschuldiging, — omdat ik als rentelever leegen tijd zat zal hebben. Veel zult gij er echter niet aan te kort schieten, dat beloof ik u.

Meneerke 'tServaes woonde van-aanvang-af gaarne in het Sinte Bastiaanstraatje. Hij hield van d'alleenzaamheid. En men respecteerde zulks. „Hij treurt om zijn kindeke en om zijn wijf”, wist men wanneer over hem gesproken wierd, „'t is alleszins een braaf heerke al erkent hij geen pastoor en geen paus niet.” Als hij niet bezigde aan de properiteit binnenshuis of als hij niet in den geweldigen bijbelboek las waar, op het voorblad, bij 1727 te beginnen het geslacht van 't Servaes zijn naam had neergeschreven met jaarcijfer van geboorte (het jaarcijfer der sterfte wierd plichtmatig neergezet door den opvolger), — als hij niet las in dien Boek met zijn curieuze bladen waar een zoete reuke van erinnering uit lang voorhene dagen wit uit opwoei bij 't openslaan, wandelde meneerke 'tServaes onder de koele boomen van de veste, miek scherts met de spelende kinderen en tracteerde ze onuitputtelijk op suikerbollekes door hem gekocht in „'t Huis van Goed Vertrouwen”, 't winkelken van 't grijze Meetje Kavijn, die alsaan hoestte, „puur van de nerven op de borst”, gelijk zij 't elkendeen die luisteren wilde te verstaan gaf. Maar meesttijds toch zaagt gij meneerke 'tServaes lezen uit dien Boek in 't licht van 't venster.

Bij avondval sloot hij zijn blaffeturen met de ijzerpinnen en las tot slapengaan onder de lamp verder.

Zoo verliep zijn leven gelijk een kalm waterke ievers in den buiten.

Dien voorjaarsavond deed meneerke 'tServaes 'lijk iederen dag. Hij dichtte de vensterluiken, grendelde de voordeur en zette zich aan tafel, alwaar de Bijbelboek hem verbeidde. Hij had zich echter niet te lezen gezet. Avonden achtereen alree nijverde hij aan 't sierlijk afschrijven van Ons-Heeren zaligsprekingen op den Berg. Hij vorderde thans zoetekens naar het eind. Nog twee zaligsprekingen restten te verrichten. Het teekenblad nevens het Boek van God was welhaast gansch bedekt met duimbreed hooge gothieke letters in diep heftig zwart. Hij was eerst met potlood te werk getogen en had constig-secuurlijk den ommetrek der letters naar het exempel in den Bijbel op 't blank papier overgebracht. Daarna was de invulling begonnen, met Oost-Indischen inkt. — Nog bleef meneerke 'tServaes dadeloos, staarde zoo'n beetje in voorgeneucht. Het vuur in d'opene heerdkachel spokkerde blijzaam. Meneerke 'tServaes keek er eens naar en knikte welgemoed. Die opene heerdkachel herinnerde hem immer aan het huis op den Burcht. Aldaar waren juist zulke kachels opgesteld geweest. Daarom had hij deze aangeschaft. Ze was niet nieuw als hij ze kocht op de verkooping. Maar ge kost merkwaardig klaar nog de vliegende engelkes met slingerkransen onderscheiden, weerszijds. Feitelijk hadden de engelkes voor den koop dóórslag gegeven. Waren de heerdkachels op den Burcht niet net eender geweest.....? Vaag vermeende hij zulks nog te weten.

Hij was eerst met potlood te werk getogen....

OPGANG

Meneerke 'tSeraes doopte zijn penceeltje in dien oosterschen inkt en ving aan met zijn minutieuze taak.

Letter na letter kwam pront en prachtig gereed...

Voldaan rechtte hij zich eens uit zijn vermoeiende houding en overblikte keurend zijn arbeid.

... 't Zal 'lijk een heiligheid zijn als 't eenmaal daar hangt in een goudene lijst gevat!, overdacht hij,... ik zal mijne zaligsprekingen voor 't naar bedde gaan geregeld hard-op lezen. Ze zijn muziek uit den hemel als ge ze zegt en goddelijke wijsheid zonder weerga!

Het speet hem dat hij niet voor elkendeen deze sublieme spreukzeggingen kost naschrijven. In ieder huis, bij rijk en arm, zulk een schildering van zijn hand! Het docht hem dat het kwaad alsdan ras weggevaagd zoude zijn van de eerde...

— Saligh zijn..., prevelde hij.

... Hoe schoon! Hoe goed!...

Weer boog hij over naar het papier, naderde de fijne punt van zijn penceel de komende letter..., taakte..., teekende behoedzaam... Dan schoot almeteens 't penceel omneer, duwde een wreede vlek op 't sneeuw wit buiten de lettergrenzen, rukte opwaarts...

...Ach, ontstelde meneerke 'tSeraes, hoe zonde, hoe zonde!... en tegelijk schoot schrik door hem heen om 't gene hij gewaand had te hooren.

... Had de deurbel gegaan?... Had hij 't zijn eigen verbeeld?... Natuurlijk was er niets geschied, 't welk zijn verschoot rechtvaardigde... Wie zou bij hem aanbellen, zoo laat in den avond? Hij had immers met geen sterveling serieus omgang!... Maar toch... 't geluid...: gelijk een alarm hoorde hij 't nog in zijn hoofd!... Och, verbeelding, verbeelding, niets anders... En nu had hij die leelijke smet daar neergeplant!...

Maar misschien zou 't nog te verdoezelen zijn... onzichtbaar een reepke van 't eigenst papier erover...

Hij zocht met de oogen naar het daartoe benoodigd tuig als hij van her verschoot. ...Neen, hij had zich niet vergist... er wierd inderdaad aan de bel gesnoekt, 'lijk bijkans boos... En vernam hij buiten geen stemmen...? Och, dat was dwaas van hem!: 't zou voorzeker met Rosalieke van vrouw Frazie kwalijker geworden zijn, en nu kwamen ze hem voor 't een ofte ander...

Hij rees op en ging gejaagd openmaken.

Binst hij de grendels terugschoof wierd wederom redeloos gebeld.

— Ja, riep hij door de dichte deur naar buiten, — ik ben hier al!...

Aan het ongeluk met de spreukzeggingen peinsde hij op eenmaal niet meer.

Hij trok de deur open.

Voor zijn drempel donkerden drie wijfsgedaanten, 'lijk spookschaduwen nu zijn oogen nog vol van 't kamerlicht waren. Hij hoorde en zag hoe de alarmeerdsters snel en onverstaanbaar overentweer vezelden als hadden zij hem nog niet bemerkt.

— Wij komen voor Rosalieke van Frazie, kraakte ineenen heesch een stem op hem toe.

— Ja, 'k peisde 't al, vrouw Devriendt, zegde meneerke 'tSeraes herkendend en meelijdend, — Rosalieke weder ingevallen...? Kan ik u met iet helpen, vrouw Decoster...?

— Ja, antwoordde Zanne verbeten voor Frazie, — we willen u spreken. Laat ons seffens binnen.

— Goed, goed..., beaamde meneerke 'tSeraes stotterend en niet wel begrijpend, — zijt wellekomen dan... als ik bijstaan kan, ge weet...

Meneerke 'tSeraes liep vooruit. De drie vrouwen volgden hem, malkander aanstootend: dat ge 't schoon gewaarwierd, dat hij schuld droeg...

Ze stonden in de kamer, alle drie een luttel verbijsterd vanwege de rijkheid, welke ze hier zagen: de schilderijen aan den wand, de portretten op de schouwe,

het vloertapeet, de laaiende heerd, de koperen gaslamp, waaruit 't suisde... Zij hoorden niet dat meneerke 'tServaes noodde: — Zet u, terwijl hij zelve plaats nam op zijn oude plaats. Pas toen hij zijne uitnoodiging herhaalde keerde de bezinning.

— Daar zie!, fluisterde Zanne rap tot de anderen, wijzend op den zwaren boek op tafel en 't papier met de onvoltooide zaligsprekingen. Dan wendde z'heur pal naar meneerke 'tServaes, priemde heur booze pupillen in de zijne en siste:

— Geus!... Tooveraar!... Kindekesmoorder!...

Meneerke 'tServaes sloeg zijne wimpers neer onder Zanne heuren blik, draaide onrustig met het hoofd; zijn vingertoppen frutselden over zijn knieën... Hij vatte Zanne's woorden niet, verstond alleen dat die vrouwen leelijkheid tegen hem in 't zin hadden...

— Moordenaar!, siste Zanne wederom.

Meneerke 'tServaes hief 't hoofd.

— Moorde..., ik...?, hakkelde hij overrompeld.

— Ja, gij! Twee kindekes hebt ge reeds in 't graf gezonden en nu loert ge op Rosalieke van Frazie, duivelstooveraar!

't Zwijmelde meneerke 'tServaes. ...Men klaagde hem aan van twee kindekes te hebben omgebracht en doende te zijn thans met 't derde... Waren ze zot geworden...? Hij: een tooveraar!... Neen, hij mocht den kop niet verliezen... hij ging dit vrouwvolk helder wijzen op zijn onschuld...

Hij rees op, hield de handen onbeholpen voor zich ter hoogte van zijn borst.

— Een tooveraar, ik...?, haperde hij, — vrouw Devriendt... ge... ik...

Zanne miek een stap naar voren, stak het hoofd vooruit en schudde de vuist.

— Ge zult Rosalieke op slag genezen, heimelijkaard!, vorderde zij in gloeiende hartstochtelijkheid.

Meneerke 'tServaes schouwde verbiddend naar Frazie wier houding weifelde.

— Vrouw Decoster, gij... gij gelooft toch niet, dat ik... uw Rosalieke...?

— Zwijg!, beet Zanne 't sidderend meneerke 'tServaes toe, — en gij, Frazie, wacht u voor zijn verheksinge! Neen, zwijg Frazie, en laat mij begaan.

'Lijk tenden was meneerke 'tServaes in zijn zetel teruggezegen. 't Raasde in zijne hersens en hij klemde de handen krampachtig rond de armleuningen... ... Ik dróóm!, doorschichtte 't hem... ik droom... droóm... dróóm...

Zanne's stem hagelde aanhoudend over hem heen. Geen enkel woord realiseerde hij nog...

Toen wierd het eensklaps stil. Hij verroerde niet, meneerke 'tServaes.

Zanne had heure beide gezellinnen in een hoek getroond.

— Frazie, ge moet niet zoo flauw van herte zijn!, fluisterde ze driftig, — het gaat om uw kind, om Rozalieke... hij zal haar doodmaken!... Belet eens!, hij zit op zijn zate 'lijk een betrapte, ziet ge dat dan niet? ziet ge dat dan niet?...

Ze neep heur nagels in Frazie heuren bovenarm, zoodat Frazie bijkans een schreeuw loste van smart.

— Ziet ge dat dan niet?!, vergde Zanne nogmaals heet.

— Ja-ja...!, bekende Frazie, — maar laat mij vrij, ge doet mij wee...

Zanne's neep ontspande.

— 't Gaat om uw kind, waarschuwde ze weder, en heur aangezicht dicht bij Frazie's brengend, terwijl zij 't Valle halveling toekeerde, stiet z' eruit:

— Luister, die boek daar op tafel dat is zijn tooverboek! We zullen 't tot assche verstoken!... Hij zal schruwelen daarbinst 'lijk of hij zelve verbrand wordt; 'k heb daar nog van gehoord! ...Als 't gedaan is, is Rosalieke genezen... Kom meel!...

Ze stonden bij de tafel.

Stom en stil zat meneerke 'tServaes, de oogen geloken.

Frazie kost een gevoel van meedoogen niet bedwingen.

OPGANG

— Laat mij efkes lezen 'tgene in dien boek gedrukt staat, verzocht ze Zanne zacht en tril-lend, — ik ben geletterd... in-dien het waarlijk tooverije is... — Ge zijt stapelgek, verweet Zanne verontweerdigd, — gij laat uw kind krepereen gelijk een hond... Maar alla, als ge zoo geletterd zijt, lees dan rap wat hier staat!...

Ze griste het blad met de Berg-spreuken van tafel en stak het Frazie uitdagend onder d' oogen.

— Hier-zie, lees als ge kunt, 't zijn dezelfde figuren van uit het boek...

— Ja, lees, Frazie, viel Valle heur vriendin bij, — zijn dat letters 'lijk g' in de gazetten vindt...? Zanne heeft de waarheid.

Frazie bestaarde de gothieke taaltekens, met gesperde oogen. Onmacht trok over haar wezen... Neen, dat was geen gewoon menschelijk schrift...

— Héé?, vraagde Zanne triomfant.

Frazie gebaarde ontkenning.

— Gelooft ge 't thans?

— Ja, moest Frazie uiten, — dat is zoo aardig...

— Duivelspraak, duivelspraak, mensch!, heeschte Zanne.

En Frazie in de richting van den heerd dringend, gebod zij:

— Op stond verbranden!, op stond verbranden!...

Tegelijk wendde z'heur weer om, teneinde dien helschen boek te bemeesteren. Haar handen klauwden, snokten...

Doch 't leek 'lijk of meneerke 'tServaes almeteens uit zijn weerloosheid ontwaakte. Hij had Zanne's schielijken aanslag schel gevoeld en wist nu, met vreemd-werkelijke stelligheid: dat hij niet droomde... Hij sloeg zijne armen heel over de Schrift van God, haakte de vingers aan de hoeken.

— Neen! Neen!..., kreet hij al worstelend tegen de wilde rukken van Zanne,

— ...dàt niet... het is Gòds Woord... Gòds Woord!... Ge zondigt des doods! Neen, dàt niet... Heer! God!...

— Los! Los, moordenaar!!, krijgste Zanne. — Hulpe, Valle, hulpe, Frazie!... Valle schoot bij.

Meneerke 'tServaes' krachten begaven.

Het Boek gleed onder zijn weerstand weg...

— Neen, neen!

Nog eenmaal poogde hij zijn schat te verdedigen; dan was 't al verloren.

Met een smak plofte den Boek op het tapijt...

Meneerke 'tServaes bergde 't hoofd in de armen. Tranen stroomden langs zijne wangen. Hij hoorde het uitrijten van gansche bundels bladen uit den bijbel van zijn geslacht en dat deed hem pijn alsof eigenlijk diep uit hèm deze heilige bladen wierden losgescheurd...

— Neen! Neen! kreet hij al worstelende

OPGANG

De heerd loeide, onverzadiglijk.

— Hier! hier! Zeerel, heeschte Zanne, die, op beide knieën, 'lijk een waanzinnige plukte en plunderde.

Frazie en Valle snakten den duivelsbuit van haar over, verfrommelden deze gejakkerd tot proppen, voederden de laaiende en likkende vlammen...

— Heer, wat moet ik doen?... bad meneerke 'tSeraes,... ik kost het niet voorkomen, Gij weet het... Heere, ze verbranden Uw Woord... Ach, Gij hebt Uwen Zoon om niet op de eerde gezonden!... Heer, Heer, ik laster!... Vergeef, vergeef... Nièt om niet zondt G'Uwen Zoon...!

Traag ging meneerke 'tSeraes thans rechtstaan. Een blijg warm licht blonk in zijn blikken... Toen opende hij den mond en schoon en bijkans extatisch sprak zijn dunne stem als in plechtigen zang de Negen Zaligsprekingen op den Berg:

Saligh de arme van geeste: want harer is het Koninckryck der hemelen...

Saligh die treuren: want sy sullen vertroost worden...

Saligh de sachtmoedigen: want sy sullen het aerdryck beerven...

Saligh die hongeren ende dorsten nae de gerechtigheyt...

Saligh de barmhertige...

Saligh de reyne.....

Saligh.....

De weerschijn der vuurtongen flakkerde aan de muren der kamer, danste ros over de verhitte fanatieke wezens dier richtende wijven.....

Meneerke 'tSeraes zong.

Niemand niet dan God luisterde naar hem.

Meeuwen

Ze wijken weerszijds van de boomen
een kleine moegestreden vlucht
van meeuwen aan den storm ontkomen
en neergedreven uit de lucht.

En waar de wind is t'ruggeweken
langs rietzoom en langs hooge wal
komen ze veilig neergestreken
of wieken neer uit plotse val.

Ze zwenken langs den duistren oever
en scheren langs het grauwe vlak
een laatste keer, de slag wordt stroever
en spiegelt trager in het rak.

En weerszijds de geknotte boomen
die langs de bermen staan gerijd
ligt vlucht naast vlucht — tot rust gekomen —
bijeën in nachts vergetelheid.

David Ietswaart.